

**Thomas Handgraetinger OPraem,
A Rend Generális Apátja
Róma**

**Üzenet Szent Norbert halálának
875. évfordulója alkalmából**

1134 – 2009

1. Norbert - jubileum

Rendünkben jövőre ünnepeljük Szent Norbert halálának 875. évfordulóját, aki Pünkösd oktávjának szerdáján, 1134. június hatodikán Magdeburgban halt meg. Így a 2008. június hatodikán megült ünnep, és a 2009-es jubileum nagyszerű alkalom arra, hogy újra átgondolhassuk és elmélyíthessük magunkban Alapító Atyánk, Szent Norbert karizmáját és lelkületét.

2. Bevezetés

2.1. 2008-ban, Szent Péter és Pál ünnepén, a népek apostola, Szent Pál születésének 2000. évfordulója alkalmából vette kezdetét a világegyház számára a Szent Pál év, amelyet a Szentatya, Őszentsége XVI. Benedek pápa már tavaly ünnepélyesen meghirdetett. Bizonytal nem véletlen, hogy Szent Norbert megtéréstörténete, a Vredenbe vezető út eseményei Saul, avagy Szent Pál damaszkuszi útjának történéseire emlékeztetnek. Így bizonytal mindkét jubileum kiváló motivációt jelent arra, hogy saját hivatásunkon és folyamatos megtérésünkön mélyen elgondolkodjunk, s e két szent buzgósága láttán saját hitünkben is megerősödjünk.

2.2. Averbodei testvérünk, Frans Daneels püspökszentelésekor, aki már több mint húsz éve lát el Rómában kúriai szolgálatot, s akit most püspökké neveztek ki és szenteltek

fel, a főszentelőnek felkért bíboros titkár, Tarcisio Bertone, rendalapítónk, Szent Norbert életére vezette vissza prédikációját.

Szent Norbert mindig is nagy tisztelettel, nagyratartással és nagybecsüléssel viseltetett kora pápái iránt. Élete során, Norbert öt pápát szolgált: II. Pascalt (1099-1118), II. Gelasiust (1118-19), Callixtust (1119-24), II. Honorium (1124-1130), aki monasztikus rendjének alapítását jóváhagyta, és II. Incét (1130-1143), akit Norbert, Szent Bernáttal összefogva védett meg az ellenpápával szemben.

Mivel rendi testvérünk, az új püspök, Frans Daneels mottójául a „*Spiritus tuus deducat me*” mondatot választotta, melyre a szentelő püspök, Bertone kardinális a következő szavakkal utalt: *„amikor Krisztus lelkét hívjuk, aki Szent Norbertet is élettel és lelkesedéssel töltötte el, azt kívánjuk, hogy ugyanez a lélek most támogassa az új püspököt szolgálatában, hogy a Szent Széknek az egyházi igazságszolgáltatás képviselőjének ezen igen jelentős szektorában végzett szolgálatával továbbra is segítségére legyen.”*

- 2.3. S még valamit szeretnék szent rendalapítónk kapcsán hozzáfűzni. A generális házban, házi kápolnánk újjáépítése során egy faliszőnyeg felesleges maradt, amelyet aztán az irodámban akasztottam ki. A kép, melynek eredetije a tongerloi apátsági templom káptalani termében található, Szent Norbertet igen lágy vonalakkal vázolja ábrázolja, amint egy láthatatlan trónon ül, három szimbólummal: egy kehellyel és egy palmaággal a kezében, s egy bottal, mely az alak mögül tűnik halványan elő. Felülről lefelé, két címerpajzs közt olvasható a neve: Szent Norbert. Egészen bizonyos, hogy Szent Norbert –ábrázolások, bőséggel akadnak. De ez úgy ábrázolja Szent Norbertet, ahogyan az, az ikonokon szokás. S mégis épp ezek a vonalak mutatnak rá Szent Norbert néhány lényeges vonására.

3. Szent Norbert

3.1. A kehely

A kép, s egyben a szent alakjának a szívet, az ábrázolás középpontját az az aranykehely határozza meg, amelyet Szent Norbert a jobbában tart. A Krisztus vérével telt kehely az Eucharisziát jeleníti meg, amelyet a zsinat a „*keresztény élet csúcsa és forrásaként*” határozott meg. Norbert azt mutatja meg nekünk, ami/aki az ő, s ezzel együtt a mi életünknek is középpontja, Krisztust, aki életét adta mindnyájunkért, aki ételül adta önmagát, aki táplálékunkká és erőforrásunkká vált. Norbert pappá szentelése óta naponta ünnepelte az Eucharisziát, ami az adott korban kivételesnek számított. Sok esetben, szentmiséi során rendkívüli dolgok, gyógyulások történtek. Az utolsó szentmiséjét Norbert néhány nappal halála előtt, 1134 Pünkösdjén ünnepelhette. Mindezek olyan momentumok, melyek számára, az Eucharisziából származó, s a kenyér és a bor színe alatt rejtve jelen lévő Urral való kapcsolatából eredő életet magától értetődővé teszik. Minden premontrei közösség ebből a középpontból él s egyedül ebből építkezik. Minden premontrei baráti kör az Eucharisztia ünneplésében leli középpontját, sajátos erejét, s állandóan forrászó inspirációját.

3.2. A bot

Szent Norbert 1120-tól vezette az új közösséget, az új rendet Prémontréban. 1126-tól pástorként és vezetőként irányította a birodalom keleti területein fekvő Magdeburgi Főegyházmegyét. Norbertet tartjuk a szegénységben és közösségben vezetett kanonoki élet új formája szervezőjének és alapítójának. S aztán még nyolc évig megyés főpástorként élt aktív életet. A bot mindkettőt igyekszik kifejezni: prófétai küldetését és megyésfőpásztori felelősségét is. Mindkét minőségében tartást, irányt, útmutatást és vezetést nyújtott. A legkülönbébb területeken betöltött előjárói hivatalaiban, egészen a birodalmi Politika magaslatáig is mindig az előjárói tisztség ezen alapvonásairól volt szó: a közösség alapítójának, moderátorának és inspirálójának szerepéről. De e szolgálat feltételei egészen az Evangéliumig, Jézus Krisztusig, az Ő szavaiig és cselekedeteiig nyúlnak vissza. Norbert egész életét Krisztus irányítása alá akarta rendelni, a híres elv: „*solo Christi duce*” szerint.

Megtérésének kezdetén, a lóról való lebukáskor elhangzó kérdés vált a mindenkori helyzetben, az aktuális pozícióban, a legkülönbözőbb körülmények között is, életének alapkérdésévé, és egyben alapvető választási lehetőséggé is: „Uram mit kívánsz, mit tegyek?” Szent Norbert esetében számos törést és feltörést, fellendülést állapíthatunk meg, de alapvető vonásként mindig az Isten akaratának keresése, életének teljesen az Ő irányítása alá vetése tűnik szembe. Céljai életének minden szakaszában ugyanazok maradtak: az egyház felépítése és megújítása, az egyéni megtérés a szív és az élet megváltozása által, egy új rendi közösség impulzusai által, egy konkrét helyi egyház vezetése, s a legmagasabb egyházpolitika terén betöltött szerepvállalása által. Norbertben volt valamiféle nyugtalanság, Henry Lubac szerint valami gyógyíthatatlan nyugtalanság, amely a Lélektől, s Jézus Krisztus egyházának hűséges és töretlen szeretetétől inspirálva mindig az egyház életének új megvalósulási formáit kutatta.

3.3 A katedra

Szent Norbertet a falikárpiton ülve ábrázolják, ám a trón vagy a katedra nem látható, annak az előjárónak a tartásában, aki tanít és meghallgatást tart, másokkal kapcsolatba lép és kommunikál. Így Norbertben három alapvető egyházi hivatal egyesül: a prófétai feladat, Isten szavát meghallani és hirdetni, - itt épp tanító pózban a katedrán ülve ábrázolják, a világ megszentelésének és a liturgia ünneplésének feladata – ez az aranykehelyben fejeződik ki, s a királyi megbízás, a szeretet közösségének felépítésével és irányításával – a bot jeleníti meg ezt.

Szent Norbertet itt úgy mutatják be, mint aki a keresztény és spirituális élet centrumába, az Úr áldozatának – akkoriban a kereszten, s mindörökké az Eucharishtiában - ünneplésére kíván minket elvezetni, mint aki a közösség szervezője- és alapítójaként vallási közösségeink építésére akar minket motiválni, aki az elszakadókat és szétválókat meggyőzi, hogy egy szívvel és egy lélekkel

összetartsanak, mint aki saját életpéldájával, mindenekelőtt a béke és az igazságosság szolgálatában történő totális önátadásával útmutatást és jövőképet szeretne nyújtani.

3.4. Pálmaág

Ezzel eljutottunk az utolsó szimbólumhoz a faliszőnyegen. Szent Norbert, jobbában egy győzelmi pálmát, avagy békeágot tart, célba ért és Istentől elfogadott élete jeleként. Ez egyúttal arra a rendkívül energikus módra, stílusra is utal, ahogyan Norbert minden területen a béke, a kiengesztelődés és megbékélés szolgálatába állt, egészen a magas egyházpolitika berkeiig, nem véletlenül nevezik amerikai rendtársaink így a rendalapítót: „*minister of peace and concord*”. E szimbólummal Norbert úgyszólván nekünk is továbbadja e küldetést, hogy elsősorban saját magunk és életünk megszentelésén munkálkodjunk, újra és újra megtérjünk, de mindenek előtt másokért tevékenykedjünk, harcoljunk és küzdjünk ha kell, egy megbékéltebb világért, békéért a szomszédságban, egyensúlyért együttélésünkben, a közösség és a helyi egyház épüléséért, saját rendi családunk hiteles feléledéséért, amelyhez fogadalmaink által élethosszan kötődünk, az emberekről való gondoskodásért, akikkel a környezetünkben sokféle módon összekapcsolva érezzük magunkat. Szent Norbert számára e szolgálat messzemenően konkrét és valóságos volt, teljes önátadással és erőbedobással, szíve minden csepp vérével, hite és szeretete teljes erejével. Sosem kímélte magát, nem takarékoskodott erőivel. Azzá kívánt válni, amit a kehelyben maga előtt tartott, amit mindig magával hordott: mint az Úr, teljesen át kívánta adni, odaadni, odaajándékozni önmagát. Aki az én nevemben elveszíti életét, megtalálja azt, s sokféle gyümölcsöt hoz.

Ez semmiképp sem idillikus, nem lágyan kellemes dolog, erről tanúskodik a győzelmi pálma, melyet az ikonográfiában gyakran a mártírok hordoznak, erről szól a Legszentebb kelyhe, telve a legdrágább és legértékesebb Vérrrel, ami „*értünk és mindenkiért kionttatik*” – önátadás a legvégsőkig.

4. Üdvözet

Minden testvérnek és nővérnek az eljövendő jubileumi évre az egymással való együttlétekből és találkozásokból fakadó sok örömet és erőt kívánok, de mindenek előtt Alapító Atyánk, Szent Norbert életművének és példájának szemléléséből fakadó inspirációt, útmutatást és új, friss lendületet.

Szent Norbert, könyörögj érettünk.

+ Thomas Handgraetinger
Generális apát

Fordította: H. R. Gottfried (2009, Csorna)